

Advokacie

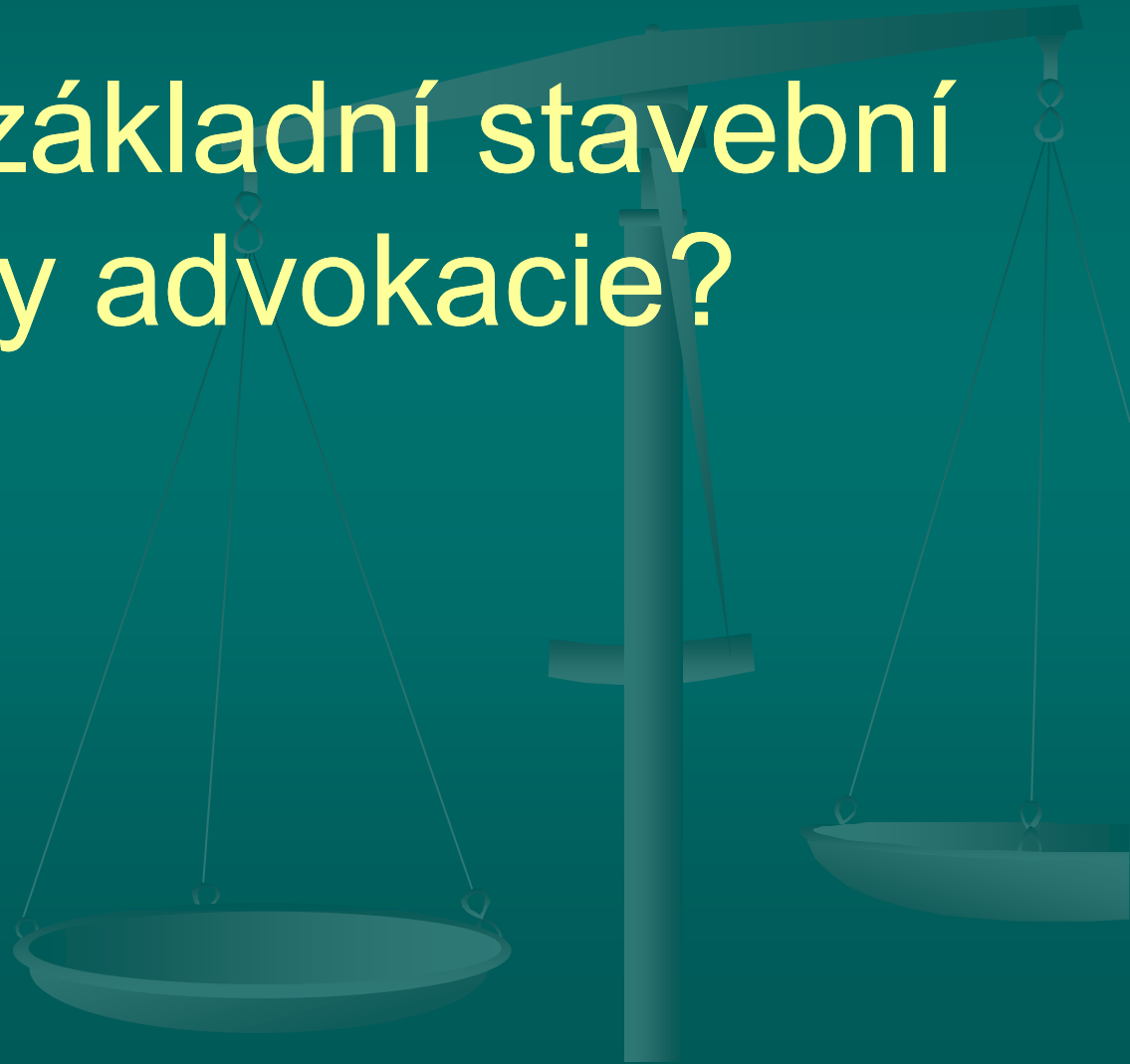

Radim Chalupa
PF MU Brno, 2008

Právní úprava advokacie

- Zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii
- Jde o nezávislé svobodné povolání spočívající v poskytování právně kvalifikované pomoci a v obhajování zájmů jiných osob před soudem či mimo soud
- Advokáti poskytují služby podstatě ve všech právních věcech
- Jde o podnikání na základě z. o advokacii, nikoliv živnostenského zákona

Jaké jsou základní stavební kameny advokacie?

Základní stavební kameny advokacie

Alfou advokacie je

povinnost mlčenlivosti.

Omegou advokacie je

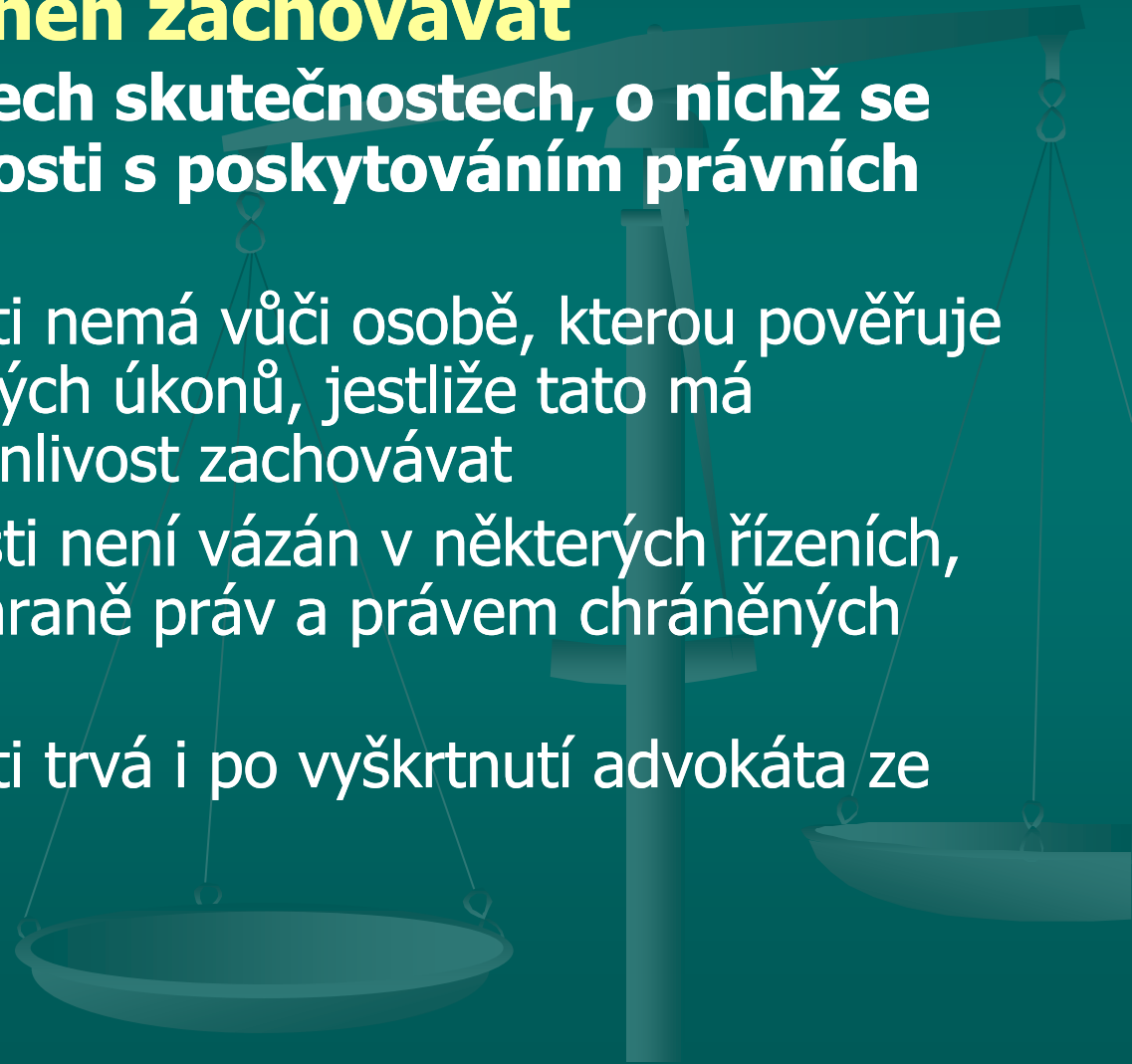
nezávislost advokáta.

Třetím kamenem je

objektivní **odpovědnost
advokáta za škodu** způsobenou
klientovi výkonem advokacie.

Povinnost mlčenlivosti

- **Advokát je povinen zachovávat mlčenlivost** o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb
- Povinnost mlčenlivosti nemá vůči osobě, kterou pověřuje provedením jednotlivých úkonů, jestliže tato má povinnost sama mlčenlivost zachovávat
- Povinností mlčenlivosti není vázán v některých řízeních, kde je to nutné k ochraně práv a právem chráněných zájmů advokáta
- Povinnost mlčenlivosti trvá i po vyškrtnutí advokáta ze seznamu advokátů

Zproštění povinnosti mlčenlivosti

Povinnosti mlčenlivosti může advokáta zprostit pouze klient; po jeho smrti jeho právní nástupci.
Zástupce ČAK může udělit souhlas ohledně seznámení se s obsahem listin, které mohou obsahovat skutečnosti, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti advokáta.

Povinnost mlčenlivosti

Povinnosti mlčenlivosti se advokát **nemůže dovolávat v kárném řízení**, jakož i vůči advokátovi, který byl pověřen předsedou kontrolní rady provedením přípravných úkonů k prověření, zda došlo ke kárnému provinění.

Povinnosti mlčenlivosti se advokát **nemůže dovolávat** při plnění povinností podle zákona o některých opatřeních **proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu**.

Povinností mlčenlivosti není dotčena zákonem uložená povinnost překazit spáchání trestného činu.

Povinnost mlčenlivosti se vztahuje obdobně i na zaměstnance advokáta nebo společnosti, jakož i na jiné osoby, které se s advokátem nebo ve společnosti podílejí na poskytování právních služeb.

Povinnost mlčenlivosti

- V případě odepření souhlasu zástupce ČAK k seznámení se s obsahem listin, které mohou obsahovat skutečnosti, na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti advokáta, může návrhovat, o němž to stanoví právní předpis, podat návrh k soudu na nahrazení souhlasu zástupce ČAK
(nesporné řízení dle §200j – 200m OSŘ)

Oprávnění poskytovat právní služby

Právní služby na území České republiky **jsou oprávnění poskytovat**

1) *Podle zákona o advokacii*

za podmínek stanovených tímto zákonem a způsobem v něm uvedeným

a) **advokáti,**

b) **osoby se statutem „evropský advokát“,**

2) *Podle zvláštních zákonů* (jen v omezeném rozsahu)

a) **notáři,**

b) **soudní exekutoři,**

c) **patentoví zástupci a**

d) **daňoví poradci.**

3) **Zaměstnanci** právnické nebo fyzické osoby, **členové družstva** nebo **příslušníci ozbrojených sborů** osobě, k níž jsou v pracovněprávním nebo pracovním vztahu anebo ve služebním poměru, pokud je poskytování právních služeb součástí jeho povinností vyplývajících z tohoto pracovněprávního nebo pracovního vztahu anebo služebního poměru.

Nezávislost advokáta

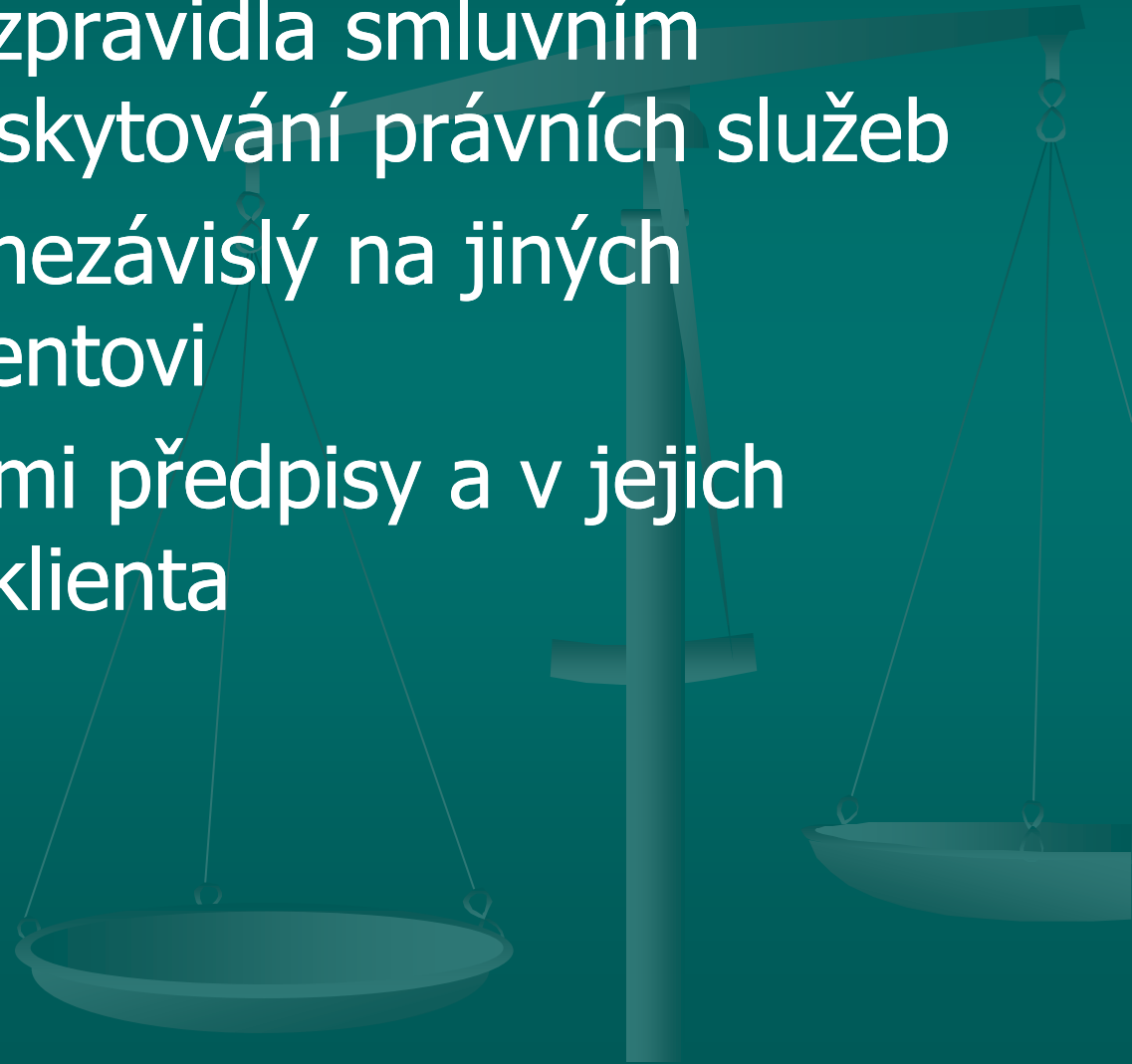
Advokát je při poskytování právních služeb **nezávislý;**

je vázán právními předpisy a v jejich mezích **příkazy klienta.**

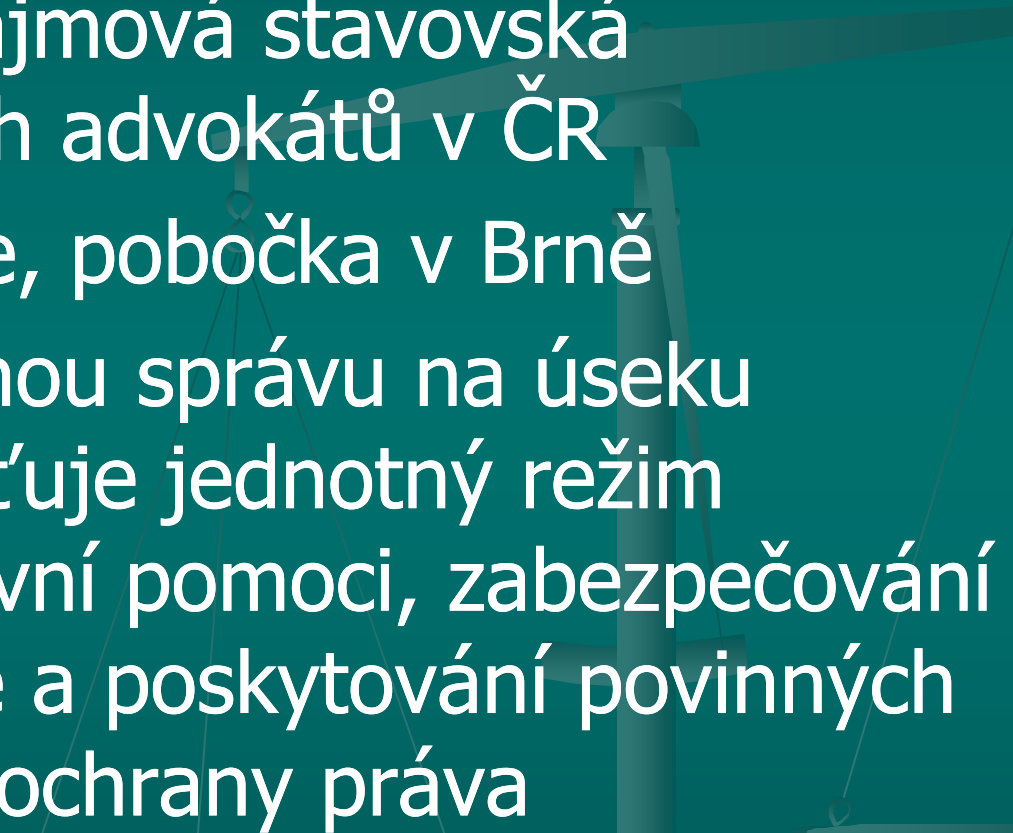
Advokáti poskytují právní služby ve všech věcech.

Vztah mezi advokátem a klientem

- Je základním a zpravidla smluvním vztahem pro poskytování právních služeb
- kdy je advokát nezávislý na jiných osobách než klientovi
- Je vázán právními předpisy a v jejich mezích příkazy klienta

Česká advokátní komora

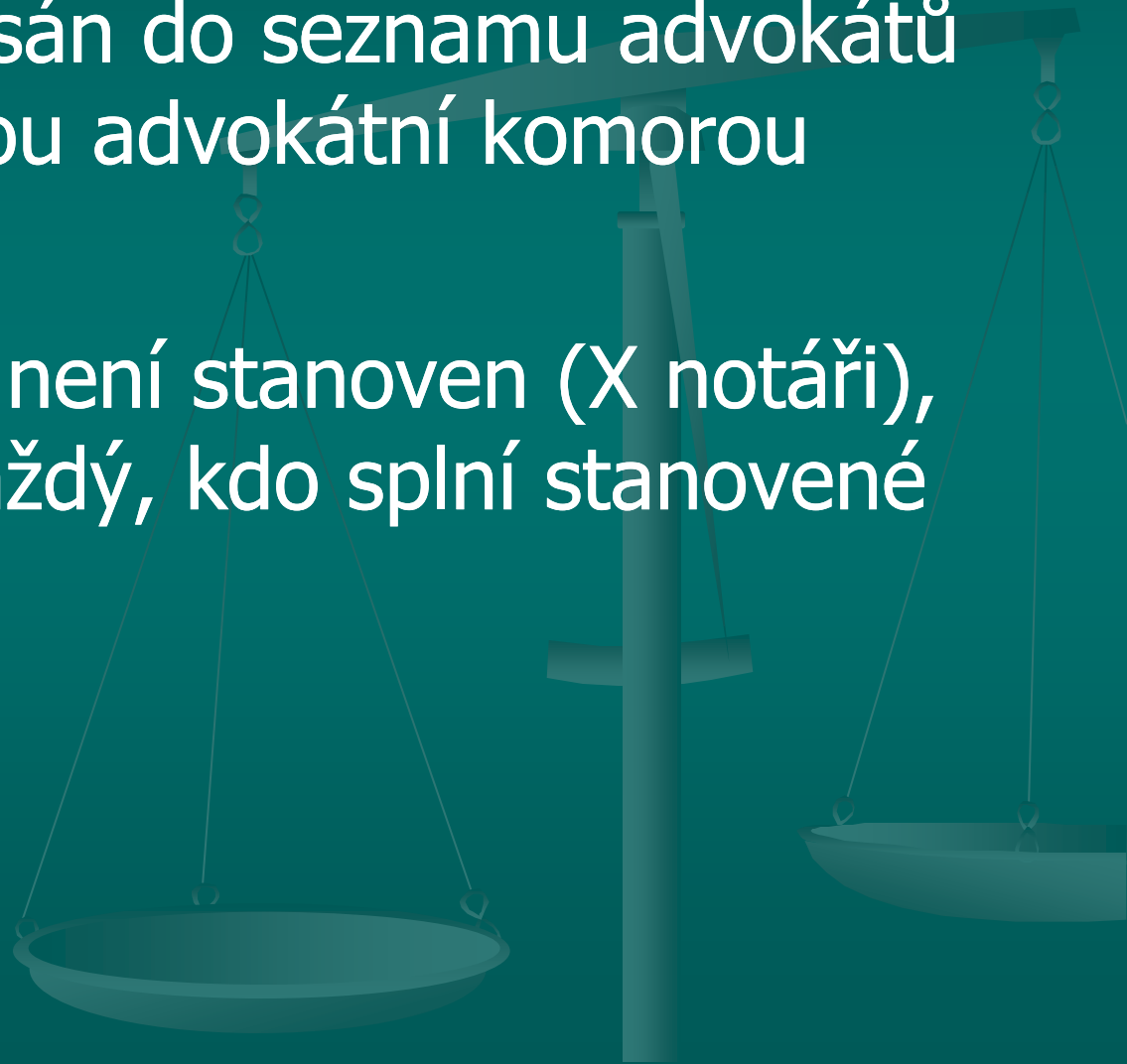
- Samosprávná zájmová stavovská organizace všech advokátů v ČR
  - Sídlo má v Praze, pobočka v Brně
  - Vykonává veřejnou správu na úseku advokacie, zajišťuje jednotný režim poskytování právní pomoci, zabezpečování stavovské kázně a poskytování povinných služeb v oblasti ochrany práva
-

Orgány ČAK

- Sněm – svolává se tak, aby se sešel nejpozději do 4 let od předcházejícího, právo účasti mají všichni advokáti – zastoupení jiným advokátem není přípustné, schvaluje stavovské předpisy, volí členy představenstva, kontrolní rady a kárné komise
- Představenstvo – výkonný orgán, 11 členů, 5 náhradníků, volí ze svého středu předsedu a místopředsedu ČAK
- Předseda ČAK – statutárním orgánem
- Kontrolní rada – kontrolní orgán
- Kárná komise
- Zkušební komise – pro advokátní a jiné zkoušky, jmenovaná ministrem spravedlnosti

Advokát

- Ten, kdo je zapsán do seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou
- Počet advokátů není stanoven (X notáři), může jím být každý, kdo splní stanovené podmínky

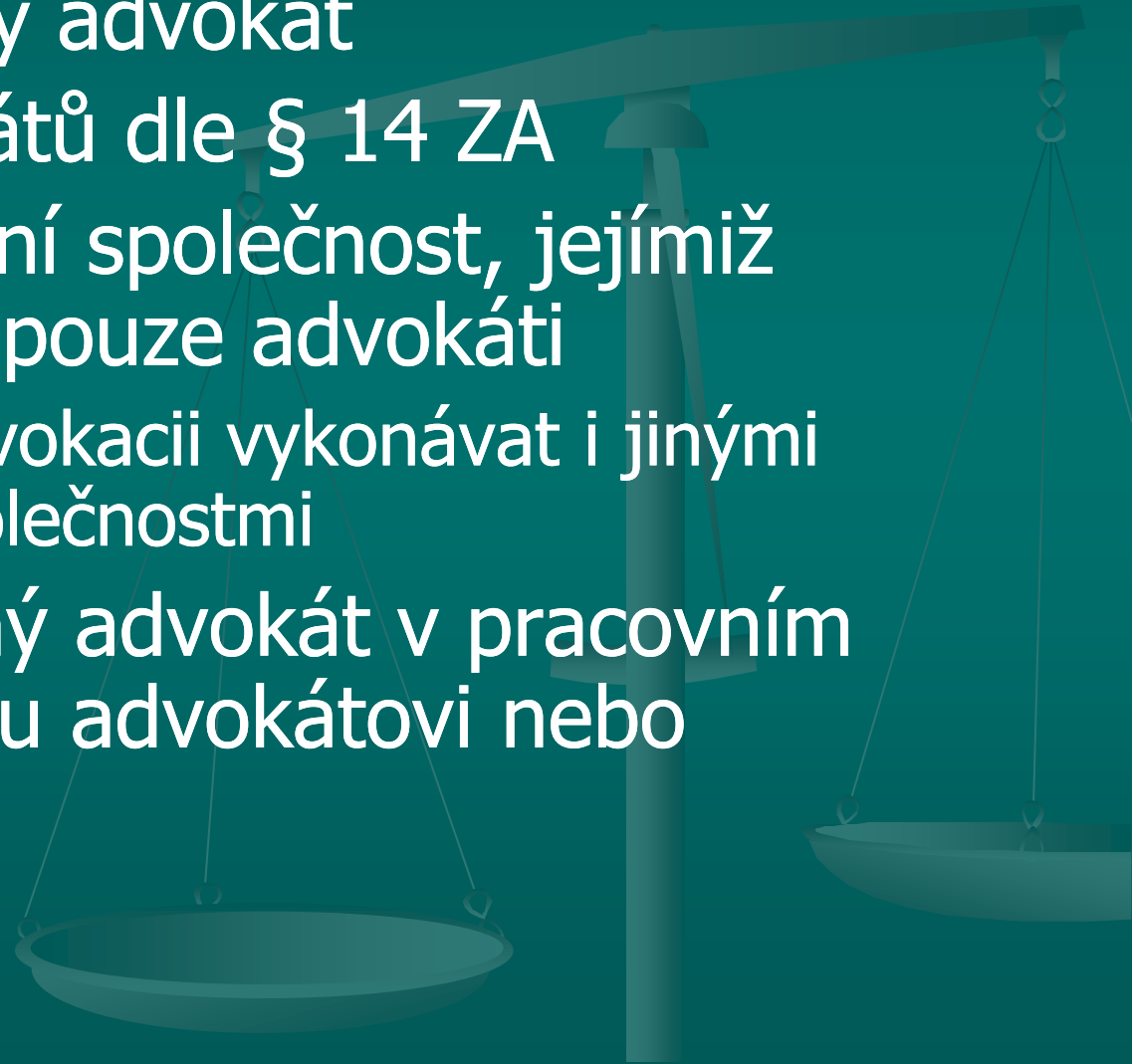

Podmínky pro zápis do seznamu

- Plná způsobilost k právním úkonům
- Získání VŠ vzdělání v magisterském studijním programu v oblasti práva v ČR nebo v zahraničí, pokud je uznáno zvl. právním předpisem či mezinárodní smlouvou
- Alespoň 3 roky právní praxe jako advokátní koncipient
- Bezúhonnost
- Nebylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu advokátů
- Nebyl vyškrtnut ze seznamu advokátů v důsledku rozhodnutí o prohlášení konkurzu dle § 7b odst. 1 pís. e) nebo f) v posledních 5 letech
- Neexistence pracovního nebo jiného obdobného poměru (vyjimky: vysokoškolský učitel, vědecký pracovník v oboru právo, ke Komore nebo k jinému advokátovi) či vykonávání jiné činnosti neslučitelné s výkonem advokacie
- Složení advokátní zkoušky
- Složení slibu do rukou předsedy Komory

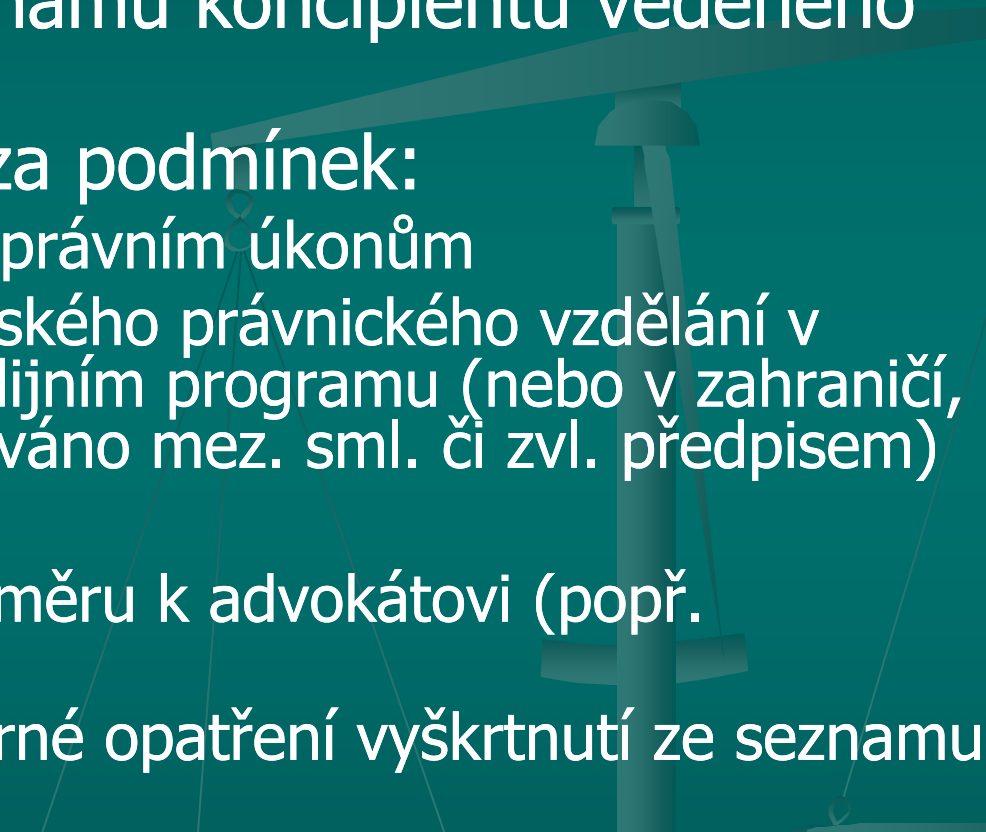
Způsoby výkonu advokacie

- Jako samostatný advokát
- Sdružení advokátů dle § 14 ZA
- Veřejná obchodní společnost, jejímiž společníky jsou pouze advokáti
  - Není možné advokacii vykonávat i jinými obchodními společnostmi
- Jako zaměstnaný advokát v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo společnosti

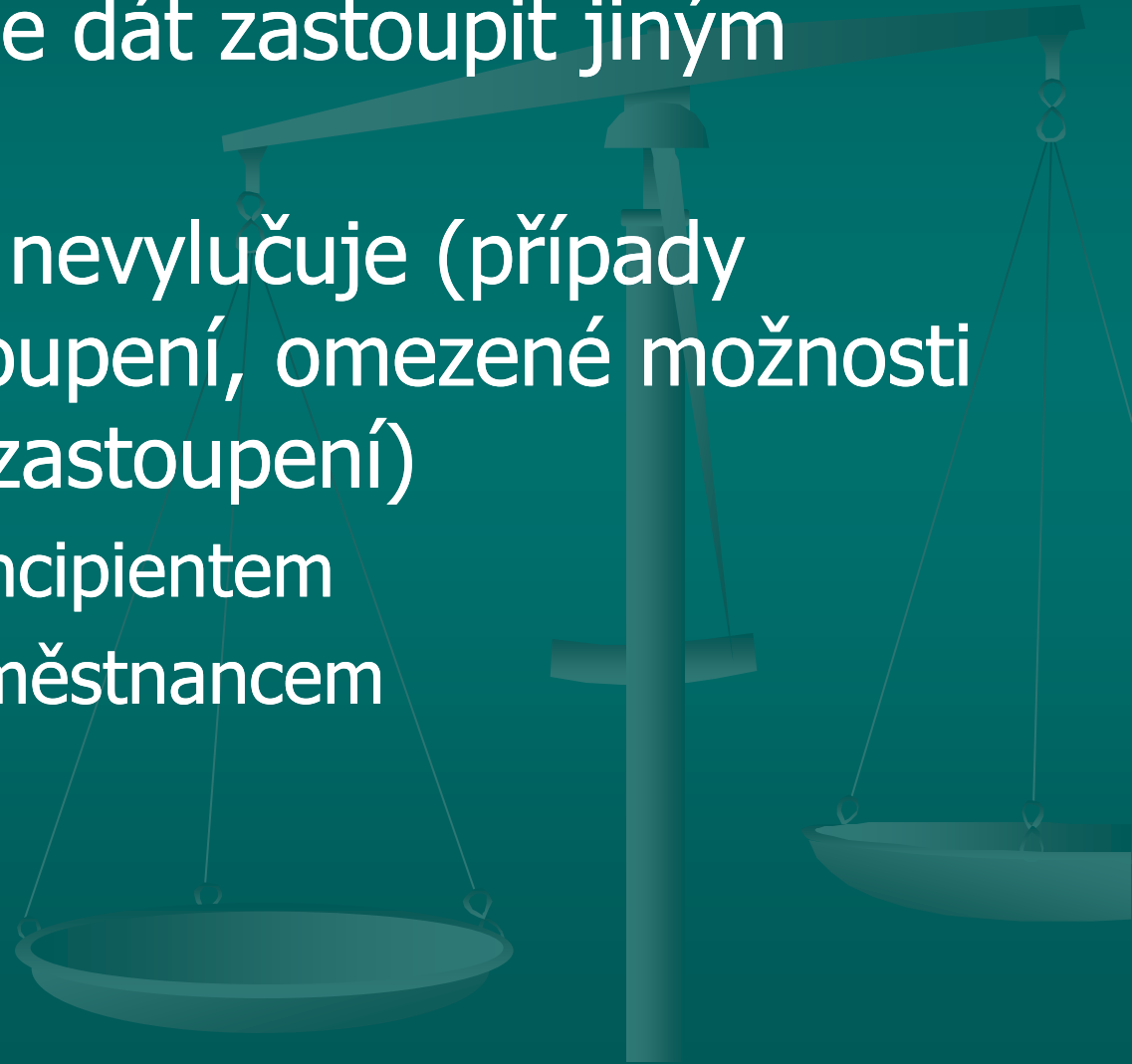

Advokátní koncipient

- Je zapsaný do seznamu koncipientů vedeného Komorou
  - Zapsán může být za podmínek:
    - Plná způsobilost k právním úkonům
    - Získání vysokoškolského právníkého vzdělání v magisterském studijním programu (nebo v zahraničí, které je v ČR uznáváno mez. sml. či zvl. předpisem)
    - Bezúhonnost
    - Je v pracovním poměru k advokátovi (popř. společnosti)
    - Nebylo uloženo kárné opatření vyškrtnutí ze seznamu koncipientů
-

Zastupování advokáta

- Advokát se může dát zastoupit jiným advokátem
- Pokud to zákon nevyklučuje (případy povinného zastoupení, omezené možnosti koncipienta při zastoupení)
  - Advokátním koncipientem
  - Jiným svým zaměstnancem

Povinné zastoupení advokátem v civilním procesu

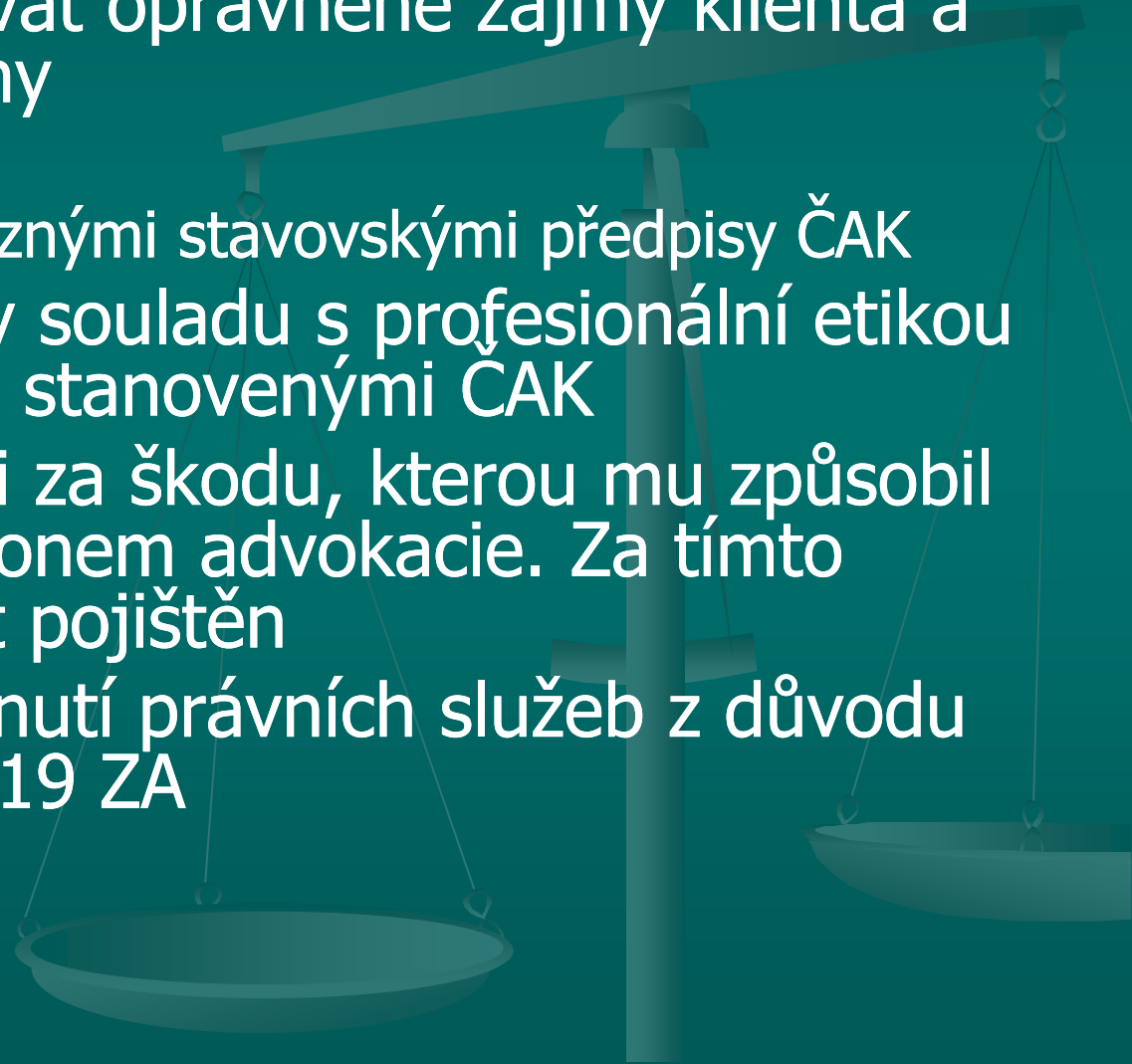
- Dovolací řízení - §241 OSŘ
- Do r. 2002 i v řízení dle tehdejší části V. o.s.ř. o žalobách proti rozhodnutí správních orgánů (dnes další povinné zastoupení dle OSŘ ani SŘS není stanoveno)

Další řízení:

- Řízení o ústavní stížnosti
- Povinné obhajoba v trestním procesu

Povinnost advokátů

- Chránit a prosazovat oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny
  - V mezích zákonů
  - V souladu se závaznými stavovskými předpisy ČAK
- Výkon advokacie v souladu s profesionální etikou a pravidly soutěže stanovenými ČAK
- Odpovídá klientovi za škodu, kterou mu způsobil v souvislosti s výkonem advokacie. Za tímto účelem je advokát pojištěn
- Odmítnout poskytnutí právních služeb z důvodu kolize zájmů dle §19 ZA

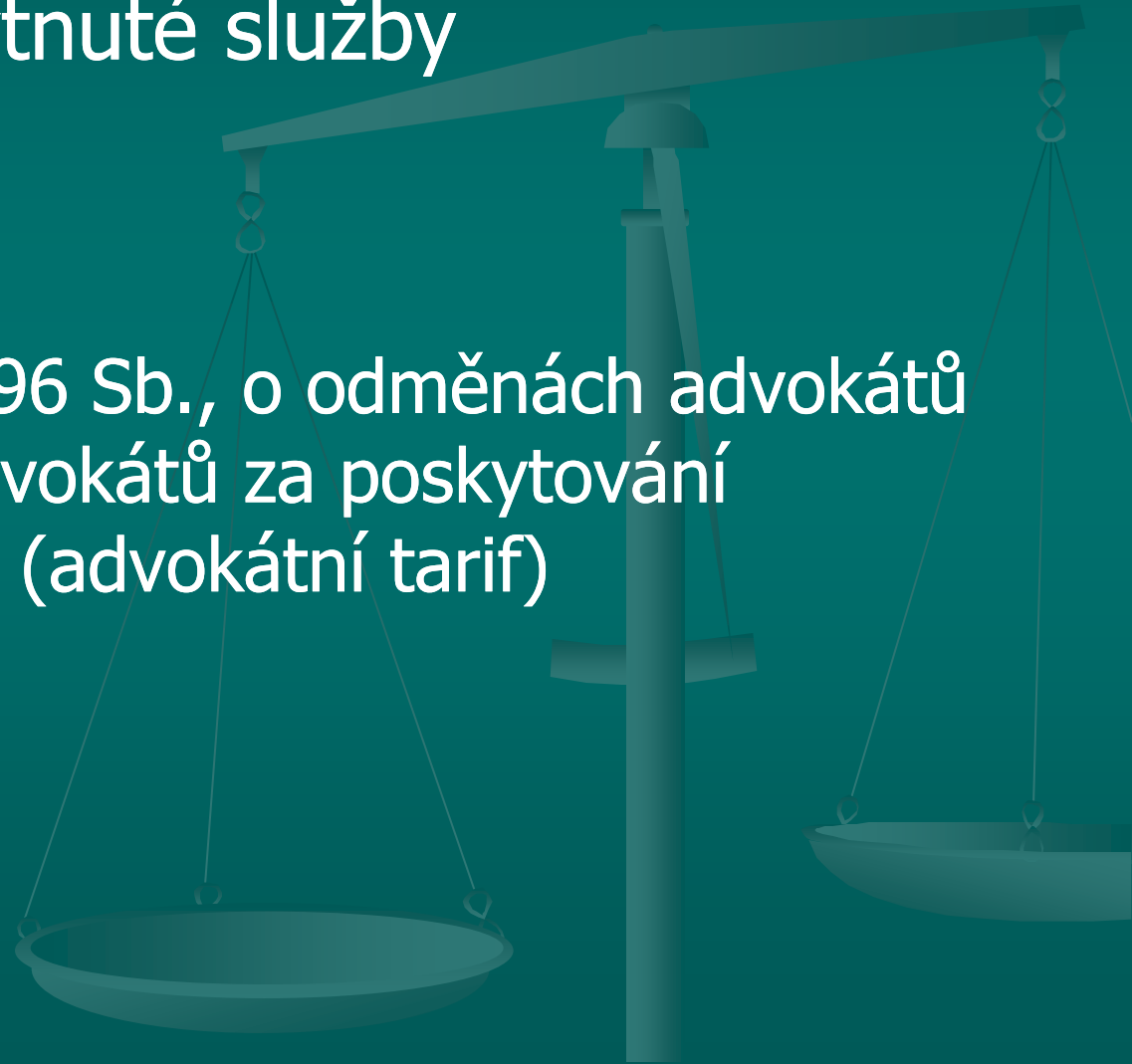
Právo advokátů na odměnu za poskytnuté služby

Odměna za poskytnuté služby

a) smluvní

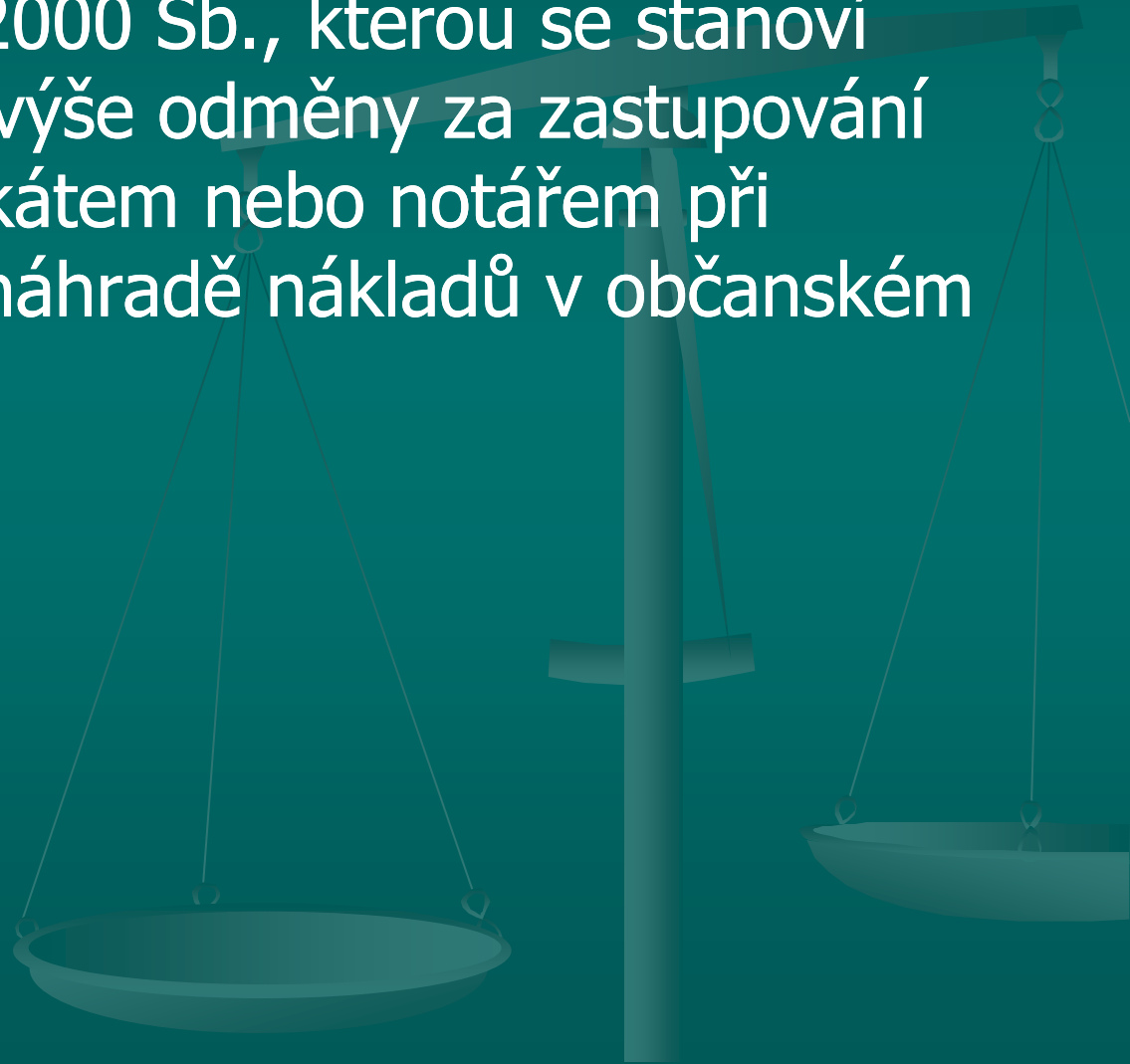
b) mimosmluvní

- Vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)

Náhrada nákladů řízení spočívající v odměně advokáta za zastupování

Vyhláška č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví
paušální sazby výše odměny za zastupování
účastníka advokátem nebo notářem při
rozhodování o náhradě nákladů v občanském
soudním řízení

Odměna advokáta za výsledek

Dříve Etický kodex advokáta výslovně zakazoval sjednat odměnu za výsledek. S účinností od 1.ledna 2006 došlo ke změně Etického kodexu advokáta tak, že je možné sjednat smluvní odměnu advokáta stanovenou na výsledku věci, a to tak, aby podíl na výsledku věci nepřekročil 25%

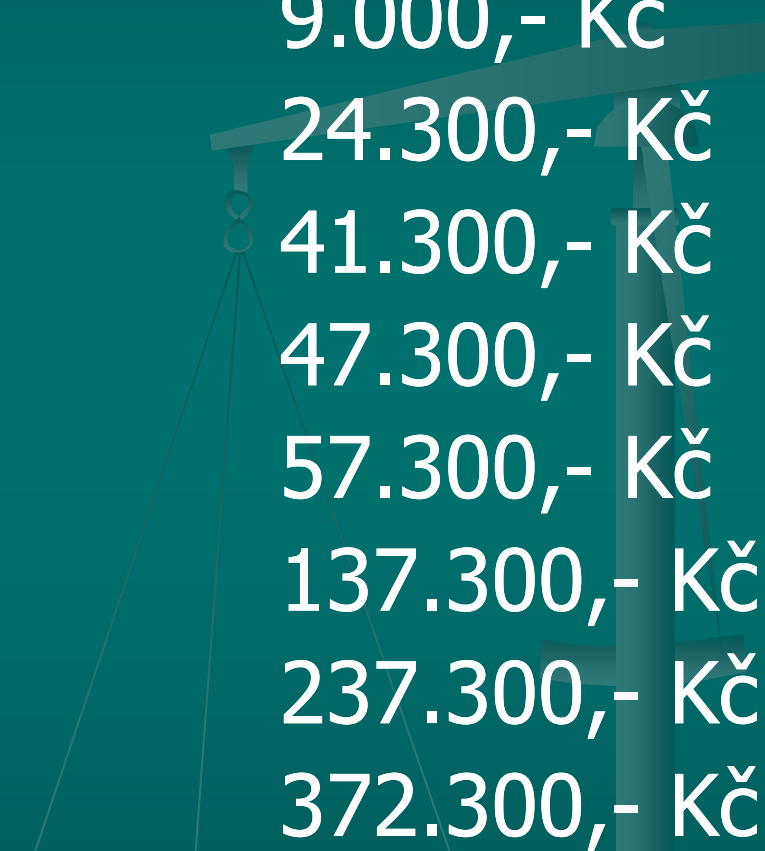
Odměna dle advokátního tarifu

■ 10.000,- Kč	1.500,- Kč
■ 100.000,- Kč	5.100,- Kč
■ 200.000,- Kč	9.100,- Kč
■ 500.000,- Kč	10.300,- Kč
■ 1.000.000,- Kč	12.300,- Kč
■ 10.000.000,- Kč	48.300,- Kč
■ 100.000.000,- Kč	84.300,- Kč

Odměna advokáta dle vyhlášky 484/2000 Sb.

■ 10.000,- Kč	9.000,- Kč
■ 100.000,- Kč	24.300,- Kč
■ 200.000 Kč	41.300,- Kč
■ 500.000 Kč	47.300,- Kč
■ 1.000.000 Kč	57.300,- Kč
■ 5.000.000 Kč	137.300,- Kč
■ 10.000.000 Kč	237.300,- Kč
■ 100.000.000 Kč	372.300,- Kč

Možnost odmítnout poskytnutí právních služeb

- Advokát je zásadně povinen právní služby poskytnout, ale má však právo poskytnutí právní pomoci odmítnout
- Povinen služby poskytnout má v případě, kdy byl ustanoven soudem dle §30 odst. 2 OSŘ *nebo*
- určen ČAK, protože se jedinec nemohl domoci poskytnutí právní pomoci dle §18 odst. 1 ZA

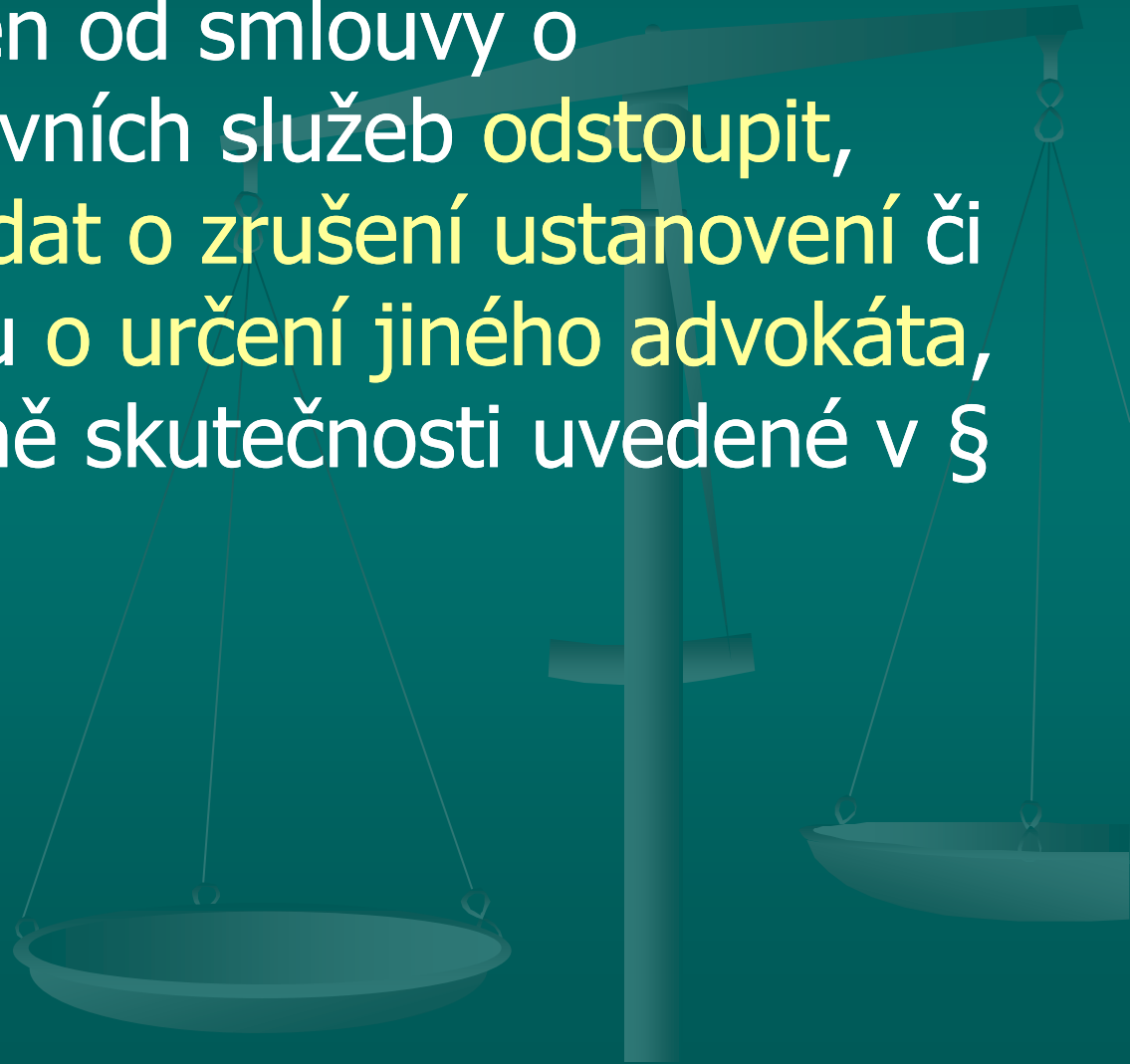
Povinnost odmítnout poskytnutí právních služeb

Advokát je povinen poskytnutí právních služeb odmítnout, jestliže

- a) v téže věci nebo ve věci související již poskytl právní služby jinému, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá,
- b) osobě, jejíž zájmy jsou v rozporu se zájmy toho, kdo o právní služby žádá, poskytl již v téže věci nebo věci související právní služby advokát, s nímž vykonává advokacii ve společně, nebo v případě zaměstnaného advokáta advokát, který je jeho zaměstnavatelem, anebo advokát, který je zaměstnancem stejného zaměstnavatele,
- c) by informace, kterou má o jiném klientovi nebo o bývalém klientovi, mohla toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá, neoprávněně zvýhodnit,
- d) projednání věci se zúčastnil advokát, případně osoba advokátovi blízká,
- e) zájmy toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá, jsou v rozporu se zájmy advokáta nebo osoby advokátovi blízké.

Povinnost odstoupit od smlouvy o poskytování právních služeb

Advokát je povinen od smlouvy o poskytování právních služeb odstoupit, popřípadě požádat o zrušení ustanovení či požádat Komoru o určení jiného advokáta, zjistí-li dodatečně skutečnosti uvedené v § 19.

Možnost odstoupení od smlouvy o poskytování právních služeb

Advokát je oprávněn odstoupit od smlouvy o poskytování právních služeb, popřípadě požádat o zrušení ustanovení či požádat Komoru o určení jiného advokáta,

dojde-li k narušení nezbytné důvěry mezi ním a klientem nebo neposkytuje-li klient potřebnou součinnost

klient přes poučení advokátem o tom, že jeho pokyny jsou v rozporu s právním nebo stavovským předpisem, trvá na tom, aby advokát přesto postupoval podle těchto pokynů.

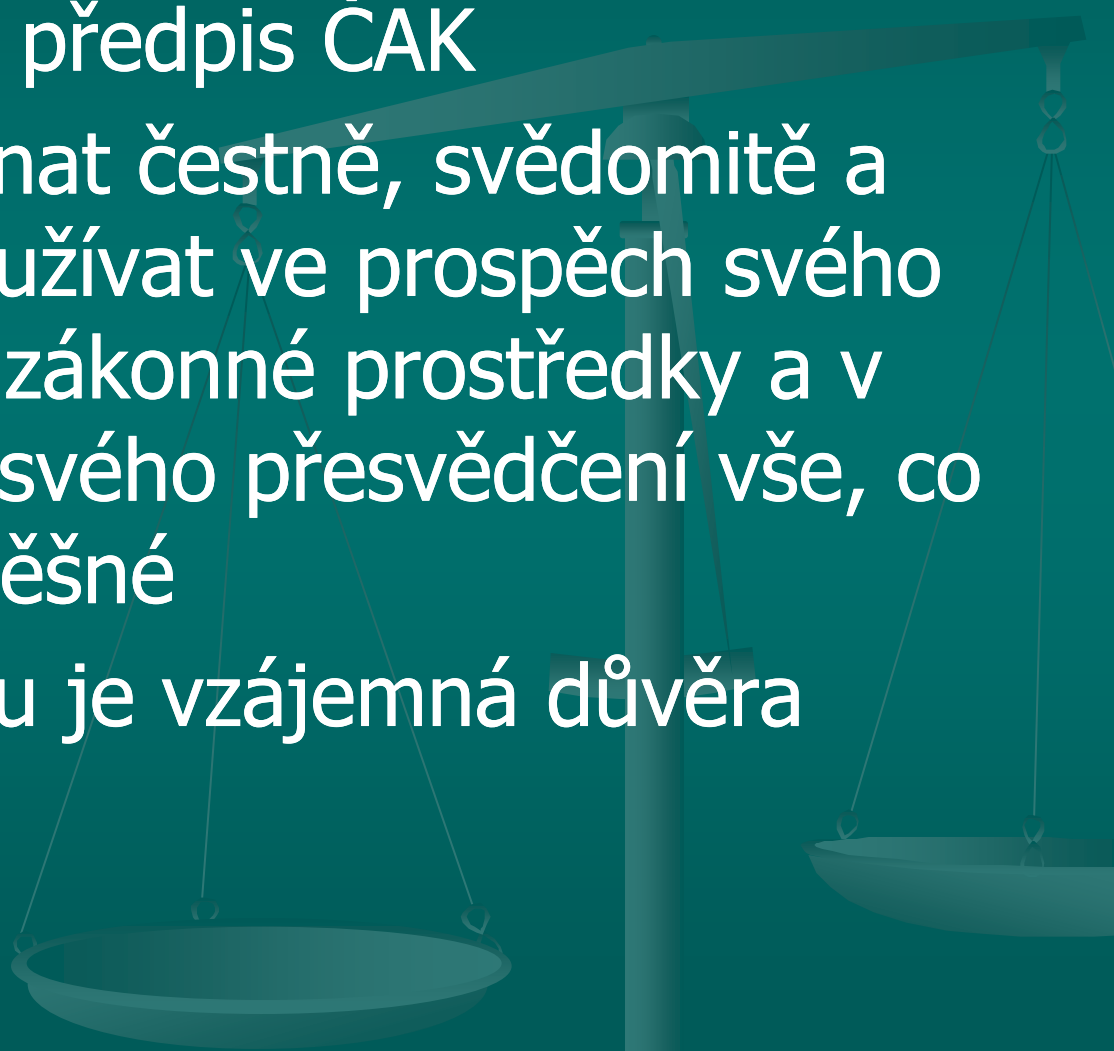
nesložil-li klient přiměřenou zálohu na odměnu za poskytnutí právních služeb, ačkoliv byl o to advokátem požádán (jen odstoupit od smlouvy) .

Povinnost uskutečnit neodkladné úkony

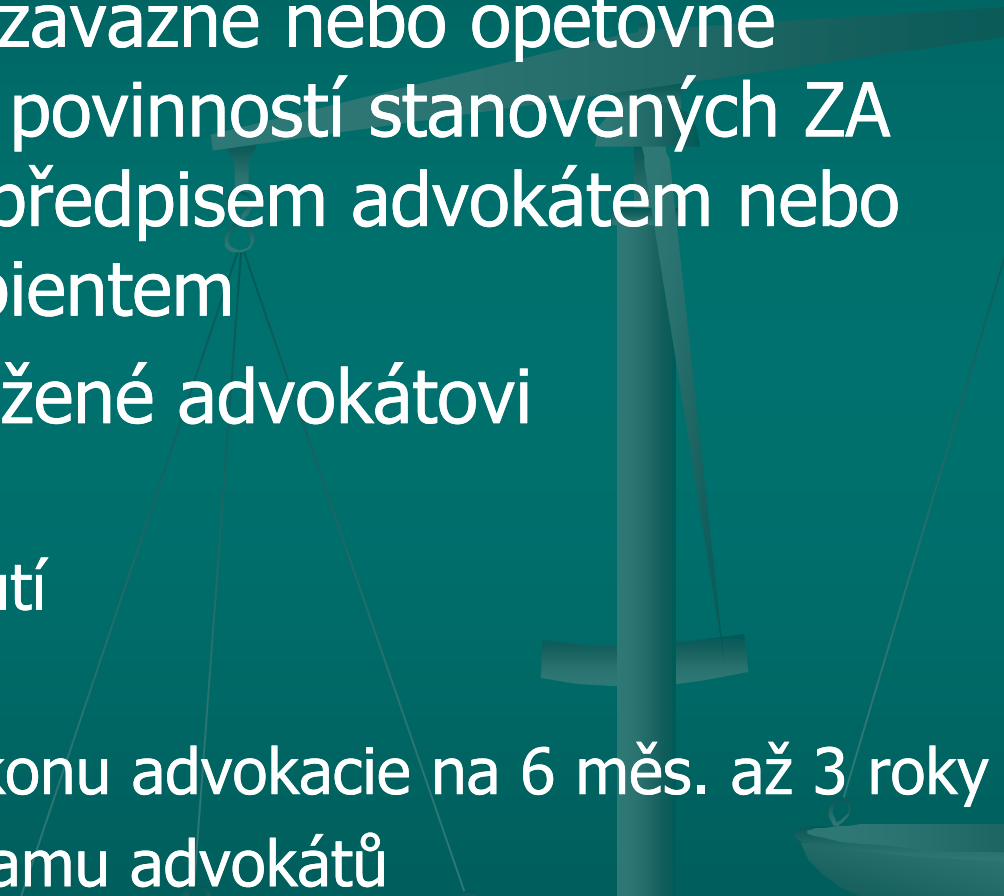
Nedohodne-li se advokát s klientem jinak nebo neučiní-li klient jiné opatření, je advokát **povinen po dobu 15 dnů** ode dne, kdy podle odstavců 1 až 3 odstoupil od smlouvy o poskytování právních služeb, **činit veškeré neodkladné úkony** tak, aby klient neutrpěl na svých právech nebo oprávněných zájmech újmu. To neplatí, pokud klient advokátovi sdělí, že na splnění této povinnosti netrvá.

Pravidla profesionální etiky

- Jde o stavovský předpis ČAK
- Advokát má jednat čestně, svědomitě a důsledně má využívat ve prospěch svého klienta všechny zákonné prostředky a v jejich rámci dle svého přesvědčení vše, co je pro něj prospěšné
- Základem vztahu je vzájemná důvěra

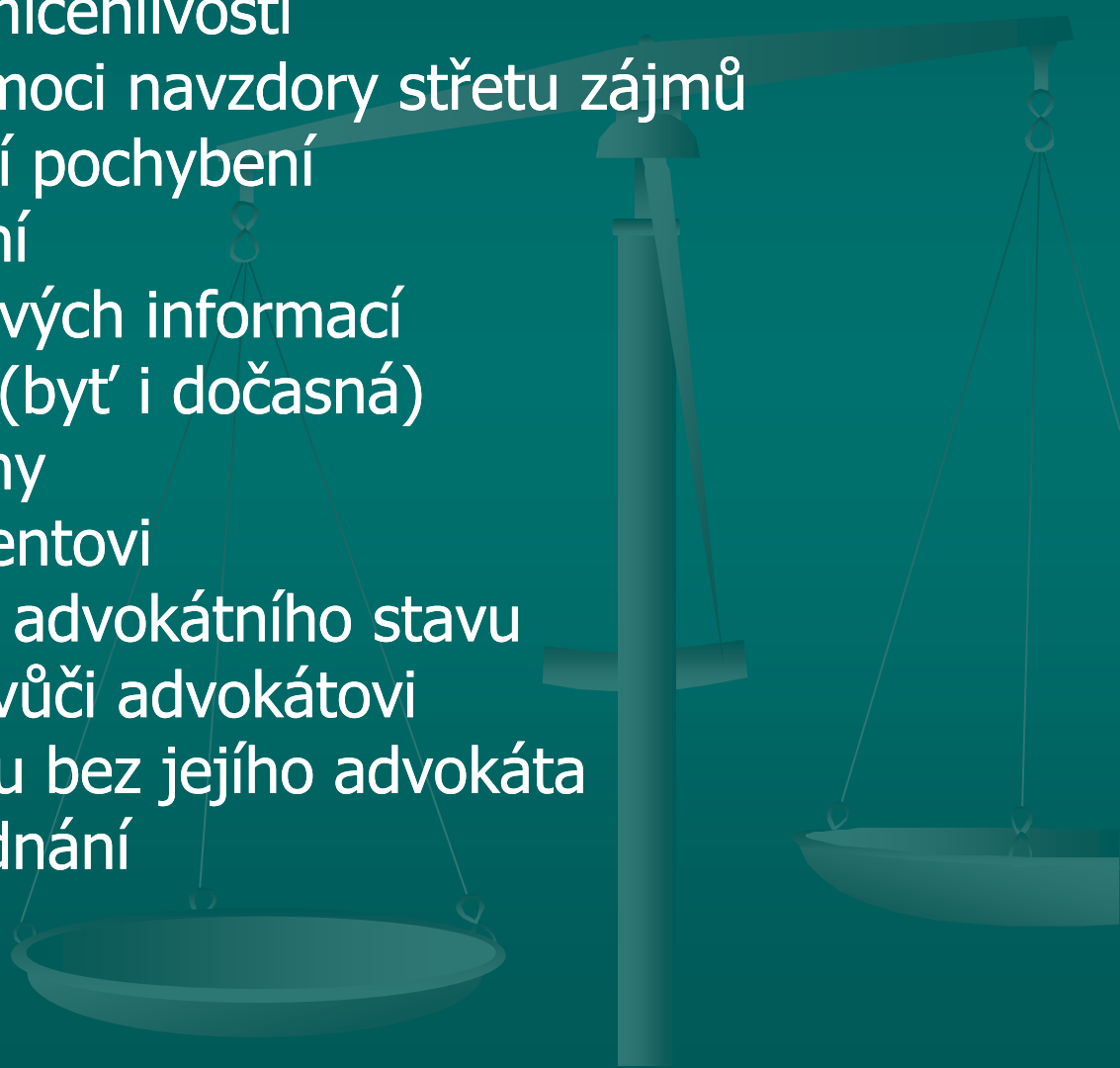
Kárná odpovědnost

- Kárné provinění – závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených ZA nebo stavovským předpisem advokátem nebo advokátním koncipientem
  - Kárné opatření uložené advokátovi
    - Napomenutí
    - Veřejné napomenutí
    - Pokuta
    - Dočasný zákaz výkonu advokacie na 6 měs. až 3 roky
    - Vyškrtnutí ze seznamu advokátů
-

Příklady kárných provinění

- Porušení povinnosti mlčenlivosti
- Poskytnutí právní pomoci navzdory střetu zájmů
- Závažné profesionální pochybení
- Pasivita při zastoupení
- Poskytování nepravdivých informací
- Zpronevěra depozita (byť i dočasná)
- Nadhodnocení odměny
- Nevydání dokladů klientovi
- Snižování důstojnosti advokátního stavu
- Nekolegiální jednání vůči advokátovi
- Jednání s protistranou bez jejího advokáta
- Zmaření soudního jednání

Advokát a trestní stíhání

- Advokát je i při výkonu advokacie plně trestně odpovědný

Komora **může pozastavit** advokátovi výkon advokacie, byla-li na něho v trestním řízení podána obžaloba nebo návrh na potrestání pro úmyslný trestný čin, anebo bylo-li proti němu pro takový trestný čin zahájeno trestní stíhání a skutečnosti nasvědčující tomu, že byl takový trestný čin spáchán, ohrožují důvěru v další řádný výkon advokacie tímto advokátem; výkon advokacie může být z těchto důvodů pozastaven nejdéle do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí, kterým se trestní řízení končí,

Komora **může** na návrh advokáta **zrušit rozhodnutí o pozastavení** výkonu advokacie podle § 9 odst. 2 písm. a), pokud by další trvání pozastavení výkonu advokacie vzhledem k osobním poměrům advokáta, k okolnostem, které vyšly najevo po zahájení trestního stíhání, nebo k době, kdy došlo k zahájení trestního stíhání, ztratilo na významu nebo se stalo vůči advokátovi nepřiměřeně přísným;

Opis usnesení o zahájení trestního stíhání advokáta je třeba bez odkladu doručit též ministru spravedlnosti a předsedovi Komory.

Advokát a kontrola FÚ

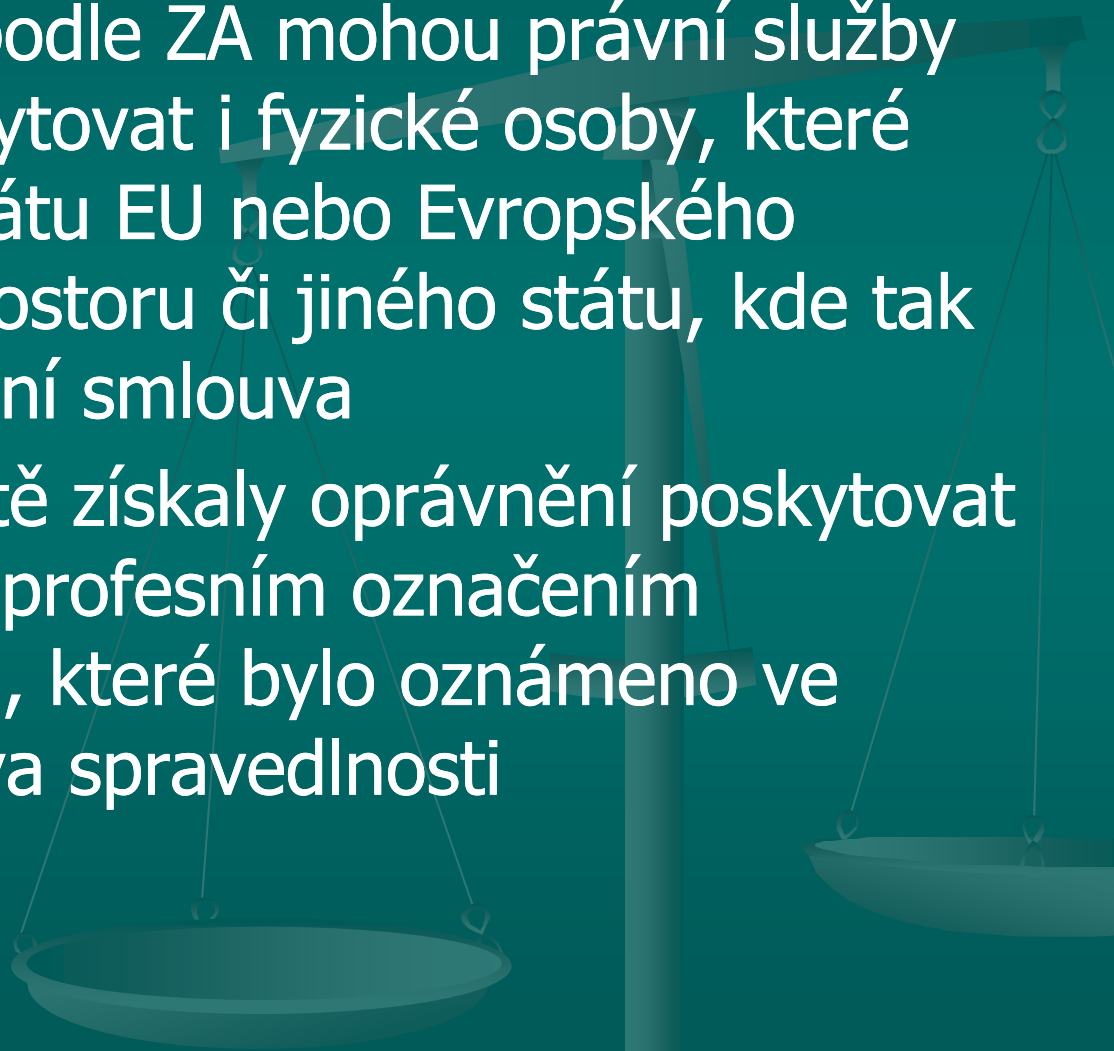
Při provádění daňové kontroly v prostorách uvedených v odstavci 2 písm. f), v nichž advokát vykonává advokacii nebo v nichž se mohou nacházet listiny nebo jiné nosiče informací, které obsahují skutečnosti, na něž se podle zvláštního právního předpisu vztahuje povinnost mlčenlivosti advokáta, je pracovník správce daně, který daňovou kontrolu provádí, povinen si vyžádat součinnost České advokátní komory (dále jen "Komora"); pracovník správce daně je oprávněn seznámit se s obsahem takových listin nebo jiných nosičů informací pouze za přítomnosti a se souhlasem zástupce Komory, kterého ustanoví předseda Komory z řad jejích zaměstnanců nebo z řad advokátů. Stanovisko zástupce Komory je pracovník správce daně povinen uvést ve zprávě o daňové kontrole podle odstavce 8.

Odmítne-li zástupce Komory souhlas podle odstavce 9 udělit, musí být listiny nebo jiné nosiče informací za účasti pracovníka správce daně, advokáta a zástupce Komory zabezpečeny tak, aby se s jejich obsahem nemohl nikdo seznámit, popřípadě je zničit nebo poškodit tak, aby mohl být zmařen účel daňové kontroly; bezprostředně poté musí být příslušné listiny nebo jiné nosiče informací předány Komore. Komora vrátí advokátovi tyto listiny nebo jiné nosiče informací bez odkladu poté, co marně uplyne lhůta k podání návrhu podle odstavce 11; byl-li tento návrh včas podán, Komora s nimi naloží v souladu s rozhodnutím soudu podle odstavce 11.

V případě uvedeném v odstavci 10 lze souhlas zástupce Komory nahradit na návrh nadřízeného pracovníka správce daně uvedeného v odstavci 6 rozhodnutím soudu podle zvláštního právního předpisu - **§ 200j – 200m ad) povinnost mlčenlivosti**

Evropský advokát

- Kromě advokátů podle ZA mohou právní služby na území ČR poskytovat i fyzické osoby, které jsou příslušníky státu EU nebo Evropského hospodářského prostoru či jiného státu, kde tak stanoví mezinárodní smlouva
- V domovském státě získaly oprávnění poskytovat právní služby pod profesním označením domovského státu, které bylo oznámeno ve sdělení Ministerstva spravedlnosti

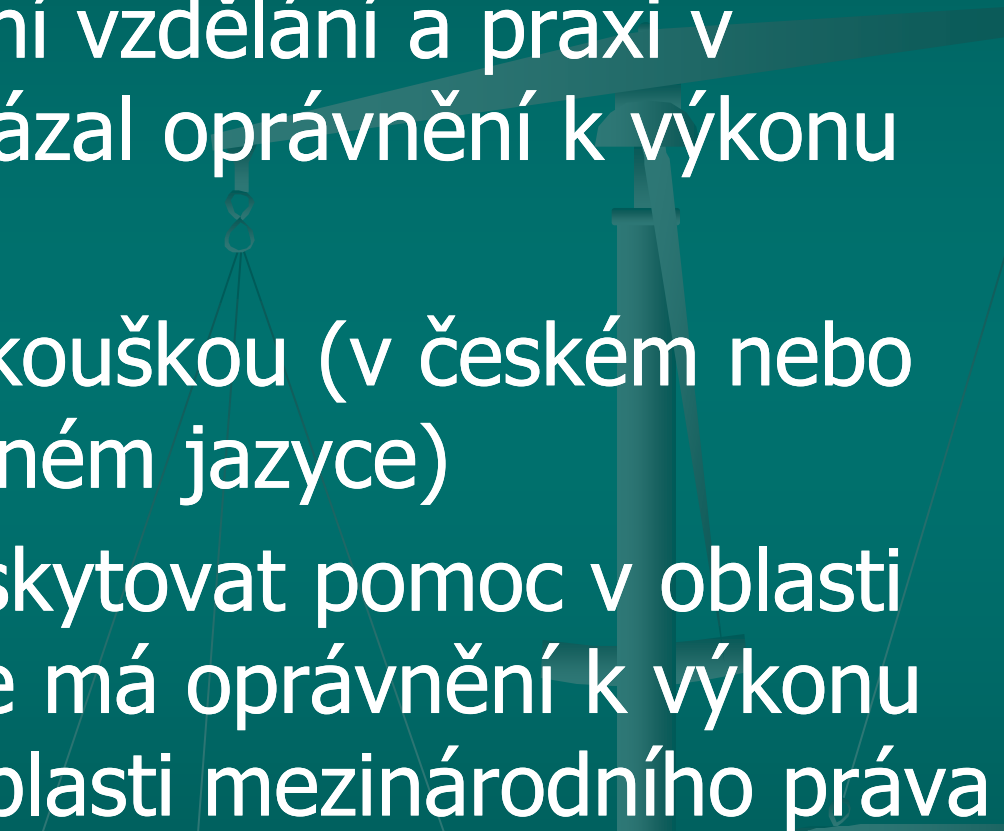
Hostující evropský advokát

- Evropský advokát, který poskytuje právní služby v ČR dočasně nebo příležitostně
- Nemůže být členem sdružení ani společníkem společnosti
- Nemůže se účastnit směnu ani být volen do orgánů ČAK
- Není oprávněn sepsovat smlouvy o převodu nemovitosti, zástavní smlouvy a smlouvy o převodu či nájmu podniku nebo jeho části
- Pokud poskytuje právní služby po dobu 1 měsíce, je povinen sdělit Komoře adresu pro doručování
- Pokud zastupuje v řízeních před soudy nebo jinými orgány, tak je povinen ustanovit advokáta jako zmocněnce pro doručování

Usazený evropský advokát

- Je evropský advokát zapsán do seznamu evropských advokátů vedeném Komorou
- Je oprávněn poskytovat právní služby v ČR soustavně
- Může se účastnit sněmu, ale nemůže být volen do orgánů Komory
- Pro zápis musí prokázat: státní občanství některého z domovských států, průkaz oprávnění poskytovat právní služby v domovském státě do češtiny úředně přeložený ne starší 3 měsíce, sjednané odpovědnostní pojištění

Zahraniční advokát

- Absolvoval právní vzdělání a praxi v zahraničí a prokázal oprávnění k výkonu advokacie
  - Složí uznávací zkouškou (v českém nebo světově používaném jazyce)
  - Je oprávněn poskytovat pomoc v oblasti práva země, kde má oprávnění k výkonu advokacie a v oblasti mezinárodního práva
-

Hotofsson

Příště : Notáři, notářství a
notářské noty